

4. Augustine A. 7 Trends That Will Drive Corporate Sustainability in 2017 [E-resource] / A. Augustine. – Access mode: <https://www.triplepundit.com/2017/03/corporate-sustainability-trends-2017/>

5. Shop Local? Why Healthy Soil Matters [E-resource]. – Access mode: <https://www.triplepundit.com/special/climate-smart-monsanto/shop-local-healthy-soil-matters/>

6. Корпоративна соціальна відповідальність компанії «Хенкель» [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <https://www.henkel.ua/sustainability/corporate-citizenship>

7. Корпоративна соціальна відповідальність МЕТРО Кеш енд Кері Україна [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <https://www.metro.ua/about-metro/csr>.

Ховрак І.В.

К.е.н., доцент

Кременчуцький національний університет
імені Михайла Остроградського

ЗНАЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА: ДОСВІД ПОЛЬЩІ

Орієнтація переважно на короткострокові фінансові вигоди без належного врахування Цілей сталого розвитку та принципів соціальної відповідальності є головним пріоритетом в Україні. Ситуація ускладнюється соціальною напруженістю в суспільстві, яка виникла внаслідок нерівності у розподілі доходів, низького рівня якості життя, наявності біженців із східних регіонів країни. З метою підвищення прозорості та ефективності трансформаційних процесів в Україні необхідно використовувати міжнародний досвід у сфері соціальної відповідальності. Однак, впровадження концепції соціальної відповідальності держави, ділової спільноти та кожного громадянина потребує виховання свідомих та відповідальних лідерів громадськості, виробників та споживачів. І це можливо завдяки змінам в системі освіти: від освіти у дошкільних закладах до університетської освіти, від формальної освіти до неформальної освіти.

Саме сучасні університети є унікальними інституціями, які відіграють особливу роль у формуванні суспільства, адже перехід від економіки ресурсів до економіки знань призводить до виняткової важливості соціальної відповідальності через зміну соціальних пріоритетів і поведінкових норм та цінностей. Розуміння пріоритетів та необхідності соціально-стійкого та безпечного розвитку не лише країни, а й підприємств та громадян відбувається поступово. У цих умовах університети повинні поширювати знання про найкращий світовий досвід соціальної відповідальності. Також важливим є вклад університетів у процес розробки та впровадження ефективних механізмів співпраці держави, бізнесу та громад.

В цьому контексті неоціненним є досвід Польщі щодо формування у суспільстві важливості соціальної відповідальності, в тому числі за допомогою системи освіти. Так, Міністерство розвитку Польщі розробило та затвердило 14 лютого 2017 року Стратегію сталого розвитку країни – нову модель відповідального розвитку з турботою про майбутні покоління [1]. В Польщі існують також організації та консалтингові фірми, основною метою яких є оцінка, створення рейтингів та популяризація соціальної відповідальності. Форумі відповідального бізнесу є організацією, яка має позитивний 17-річний досвід у наступних напрямках діяльності [2]:

1) співпраця з бізнесом, владою, громадськими організаціями та науковими установами задля поширення інформації про сутність та найкращі практики корпоративної соціальної

відповідальності, а також для розвитку та навчання менеджерів основам соціально відповідального ведення бізнесу;

2) аналіз сучасного стану корпоративної соціальної відповідальності: проведення досліджень ринку, соціологічних опитувань, створення щорічного звіту «Відповідальний бізнес у Польщі», дослідження світових трендів;

3) популяризація корпоративної соціальної відповідальності: написання публікації та аналітичних звітів, організації конференцій та конкурсів на кращий нефінансовий звіт, на кращу практику соціальної відповідальності.

В Польщі розроблено та затверджено Декларацію соціальної відповідальності університету, яку 16 листопада 2017 року вперше підписали 23 навчальні заклади країни. Проект Декларації був розроблений Робочою групою з питань освіти та популяризації корпоративної соціальної відповідальності в рамках Групи зі сталого розвитку та корпоративної соціальної відповідальності – дорадчого органу Міністра розвитку та фінансів. У складі цієї групи є представники академічної спільноти, бізнесу, громадських організацій та державного управління. Декларація підкреслює роль університету як місця для створення та передачі знань, а також необхідність виховання академічних цінностей.

Положення Декларації стосуються чотирьох напрямів роботи університету [3]:

- пункти 1, 2 і 3 стосуються виховання цінностей;
- пункти 4, 5 та 6 стосуються реалізації програм, проектів та досліджень, важливих для розвитку соціальної відповідальності та вирішення важливих соціальних проблем;
- пункти 7, 8, 9 та 10 стосуються організації роботи університету, що сприяє розвитку його соціальної відповідальності;
- пункти 11 та 12 стосуються співпраці з зацікавленими сторонами.

Не зважаючи на той факт, що Декларація підписана лише наприкінці 2017 року, польські університети мають багаторічний досвід ведення соціально відповідальної діяльності. Таблиця 1 містить перелік університетів Польщі та приклади їх соціально відповідальних ініціатив.

Таблиця 1

Соціально відповідальна діяльність університетів Польщі*

Назва університету	Основні приклади соціально відповідальних ініціатив
Ягеллонський університет	- Стратегія розвитку Ягеллонського університету на 2014-2020 роки (ціль № 4: вплив на соціальне, культурне та економічне середовище); - Кодекс кращих практик у вищій освіті; - Академічний кодекс цінностей.
Варшавський університет	- Університетський центр волонтерату (працівників та студентів); - Допомога особам з обмеженими можливостями; - Соціальні ініціативи, акції.
Економічний університет у Кракові	- Кодекс етики дослідника (етичні стандарти: гідність, правда, свобода та відповідальність, надійність та чесність, справедливість, дружба, толерантність та лояльність, неупередженість та прозорість); - Політика якості освіти.

* складено автором на основі джерел [4-6]

Відповідальний розвиток популяризується в процесі навчання на всіх етапах освітнього процесу за допомогою курсів та програм, що містять елементи соціальної відповідальності та сталого розвитку (аналіз соціального впливу, етичне лідерство, лідерство в галузі сталого розвитку, соціальне підприємництво, корпоративна соціальна відповідальність, сталий енергетичний розвиток тощо). Також протягом останніх років значно зростає кількість програм другої вищої освіти у сфері корпоративної соціальної відповідальності: Стратегія відповідального бізнесу, Менеджер з корпоративної соціальної відповідальності, Новий споживач та психологічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності.

Університети виховують лідерів, приймають активну участь у громадських ініціативах, міжгалузевому діалогу, а також допомагають розробляти стандарти регіональної та національної політики. Тобто, соціальна відповідальність університетів здатна впливати на сталий розвиток суспільства шляхом розробки, впровадженню та популяризації оригінальних методів освіти, здатних підвищити рівень знань молоді з питань відповідального ведення бізнесу та сталого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju [Zasób elektroniczny]. – Tryb dostępu : <https://www.mr.gov.pl>
2. Stowarzyszenie Forum Odpowiedzialnego Biznesu [Zasób elektroniczny]. – Tryb dostępu : <http://odpowiedzialnybiznes.pl/>
3. Ministerstwo Rozwoju Deklaracja Społecznej Odpowiedzialności Uczelni podpisana przez 23 uczelnie! [Zasób elektroniczny]. – Tryb dostępu : <http://www.mr.gov.pl/>
4. Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie [Zasób elektroniczny]. – Tryb dostępu : <http://uek.krakow.pl>
5. Uniwersytet Jagielloński [Zasób elektroniczny]. – Tryb dostępu : <http://www.uj.edu.pl>
6. Uniwersytet Warszawski [Zasób elektroniczny]. – Tryb dostępu : <http://www.uw.edu.pl>

Шубала І.В.

К.е.н., доцент Луцький національний
технічний університет, м. Луцьк

НАПРЯМКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

В період кризових явищ та загострення соціально-економічної ситуації все більш глобального значення набуває для суспільства система соціального захисту, яка на сьогоднішній день охоплює все більшу частину населення нашої країни. Адже кожен з нас в різний період свого життя стикається з різноманітними проблемами соціального, правового, економічного, екологічного та політичного характеру, які не в змозі подолати самотійно, і саме тоді виникає потреба в ефективному соціальному захисті. З метою покращення життя населення та забезпечення добробуту громадян державна політика надання соціальної допомоги повинна базуватися на покращенні рівня життя населення за рахунок подолання бідності. В продовж останнього періоду часу зроблено чимало кроків спрямованих на посилення адресної матеріальної підтримки малозабезпечених сім'ям, учасникам АТО, членам їх сімей та членам сімей загиблих учасників антитерористичної операції, людям похилого віку та інвалідам, які опинилися в складних життєвих обставинах.

Суттєвим недоліком чинних нормативно-правових актів, що визначають державну політику у сфері соціального захисту та соціального забезпечення, є те, що в них здебільшого відсутні чітко визначені показники результативності, які б дали змогу оцінити актуальний стан реалізації та ефективність державної політики.

Соціальний захист реалізується через систему соціального забезпечення й обслуговування населення, до якої належать: пенсійне забезпечення населення; матеріальне забезпечення економічно активного населення, шляхом соціального страхування на випадок безробіття і тимчасової непрацездатності; соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям; соціальне обслуговування пенсіонерів, інвалідів, і самотніх непрацездатних громадян у